

Jačanje uloge građana u izgradnji energetske budućnosti Europe

Komentar potpredsjednice za demokraciju i demografiju Dubravke Šuice

Danas je povjesni dan kad pokrećemo novi europski panel građana i građanki, ovaj put na temu energetske učinkovitosti. Time činimo još jedan važan korak na ovom jedinstvenom putovanju na koje smo krenuli zajedno s građanima i građankama iz svih krajeva Europe – putovanju koje je započelo s Konferencijom o budućnosti Europe. Otada ustrajno radimo na izgradnji inovativnog demokratskog ekosustava. Prvi je korak učinjen prošle godine pokretanjem triju građanskih panela: o rasipanju hrane, virtualnim svjetovima i mobilnosti u svrhu učenja, od kojih je svaki odredio smjer predmetne inicijative politike. Ideja nije samo potaknuti raspravu i približiti institucije građanima nego i istinski utkati glas građana u naše zakonodavstvo.

Konferencija o budućnosti Europe bila je ogledni primjer participativne i deliberativne demokracije. Uključila je tisuće Europljana u sadržajne rasprave o njihovim nadama i snovima za Uniju. Spoznaje koje su proizile iz tih rasprava bile su neprocjenjive za naše razumijevanje i osmišljavanje pristupa za jedinstveniju i otporniju Europu, okrenutu budućnosti. U tom duhu kontinuiranog angažmana i suradnje pokrećemo i europski građanski panel o energetskoj učinkovitosti.

No što su točno ti paneli i kako funkcioniraju? Europski paneli građana i građanki u biti su inovativni, sigurni i transparentni prostori za deliberativnu demokraciju. U razgovorima i debatama u okviru panela okupljaju se građani Europe svih generacija i iz različitih sredina i iznose svoje ideje o određenom području politike. Paneli nisu savjetodavna tijela, nego forumi za jačanje uloge građana. Sudionici panela se brzo upute u temu, o njoj raspravljaju i na kraju iznesu svoje mišljenje i prijedloge. Tako konkretno utječu na smjer politika Unije. Na taj način možemo dobro iskoristiti taj dinamični prostor između izbora. Tako jačamo našu predstavničku demokraciju. Glasanje je važno – i htjela bih potaknuti sve da daju svoj glas na predstojećim europskim izborima – ali naša se demokracija ne smije svesti na taj jedan čin svakih nekoliko godina.

Sudionici panela odabiru se strogim postupkom nasumičnog odabira koji osigurava široku demografsku zastupljenost, po dobi, mjestu (sve države članice i urbana/ruralna područja), socioekonomskom položaju i obrazovanju. Ta je raznolikost ključna jer želimo postići što veću širinu stajališta i iskustava, obogatiti rasprave i rezultate. Međutim, uvodimo i blagu prekomjernu zastupljenost mladih. Kao i na Konferenciji, barem trećinu svakog panela čine mladi u dobi od 16 do 25 godina.

Europski panel građana i građanki o energetskoj učinkovitosti osobito je aktualan. Europa se mora uhvatiti u koštac s dvostrukim izazovom klimatskih promjena i energetske sigurnosti, pa potreba za inovativnim i održivim rješenjima nikad nije bila veća. Panel će građanima pružiti priliku da iznesu svoje ideje i vizije za energetski učinkovitiju Europu i da kažu što ih tišti. Njihov doprinos bit će važan putokaz Uniji u nastojanjima da smanji potrošnju energije i prijeđe na čiste izvore energije te osigura održivu budućnost za sve.

Taj novi demokratski ekosustav koji gradimo pokazuje da nismo spremni samo slušati nego i djelovati u skladu s prijedlozima naših gađana. Odraz je naše vjere u moć kolektivne, međugeneracijske inteligencije

i ulogu participativne demokracije u oblikovanju uključivijih i pravednijih politika koje uvažavaju različite težnje europskog stanovništva. Često možemo čuti da građani trebaju imati povjerenja u političare. Kao bivša gradonačelnica smatram da i mi političari moramo imati povjerenja u građane. Stoga pozivam sve da prate što ovdje radimo, jer dijalog je dvosmjeran proces.

Dok pokrećemo panel građana i građanki o energetskoj učinkovitosti, želim ponovno naglasiti da to nije običan forum za raspravu ili fokusna skupina. Moramo pokazati da demokracija donosi rezultate za građane: ne samo djelovanjem u skladu s ishodom nego i snažnim mehanizmom povratnih informacija. Građani koji nam poklanjaju svoje vrijeme i daju dragocjen doprinos oblikovanju naših politika zaslužuju dobiti povratnu informaciju o tome što smo učinili s njihovim prijedlozima.

Paneli građana i građanki odvažan su korak prema otvorenijoj, demokratskoj i participativnoj Europskoj uniji koja sluša građane. Oni svakom pojedincu daju priliku da se aktivno uključi u oblikovanje naše zajedničke budućnosti kako bi Europa sutra bila Europa od građana za građane. Posebno je važno uključiti one koji inače vjerojatno ne bi sudjelovali u takvom procesu, zbog čega je nasumični odabir iznimno važan.

Voljela bih da u tjednima pred nama, kad se posvetimo radu panela, sa sobom ponesemo duh suradnje i angažmana koji je obilježio naše dosadašnje putovanje. Zajedno možemo utrti put prema održivijoj, energetski učinkovitijoj i otpornijoj Europi. A u budućnosti naš čekaju i novi paneli!